

## KARTA KURSU

|                 |                         |
|-----------------|-------------------------|
| Nazwa           | Psychologia uzależnień  |
| Nazwa w j. ang. | Psychology of addiction |

|     |  |                 |   |
|-----|--|-----------------|---|
| Kod |  | Punktacja ECTS* | 6 |
|-----|--|-----------------|---|

|             |                 |                    |
|-------------|-----------------|--------------------|
| Koordynator | Dr Jan Franczyk | Zespół dydaktyczny |
|-------------|-----------------|--------------------|

### Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawami współczesnej wiedzy z zakresu psychologii uzależnień, w tym z podstawowymi teoriami tłumaczącymi mechanizmy uzależniania się od substancji i od czynności.

### Warunki wstępne

|              |  |
|--------------|--|
| Wiedza       |  |
| Umiejętności |  |
| Kursy        |  |

### Efekty kształcenia

|        | Efekt kształcenia dla kursu                                                                                        | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Wiedza | W01: Student posiada wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania człowieka, zna uwarunkowania ludzkiego zachowania. | K_W04, K_W05, K_W06, K_W08          |
|        | W02: Studenta posiada wiedzę na temat mechanizmów uzależniania się od substancji i od czynności.                   | K_W03, K_W04, K_W05, K_W09          |
|        | W03: Student posiada wiedzę na temat konsekwencji jakie niosą ze sobą uzależnienia.                                | K_W04, K_W06, K_W08, K_W09          |

|              | Efekt kształcenia dla kursu                                                                                                                                  | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Umiejętności | U01: Student potrafi zastosować zdobytą wiedzę z zakresu psychologii uzależnień do analizy i interpretacji zachowań własnych oraz innych ludzi.              | K_U01, K_U02, K_U03                 |
|              | U02: Student potrafi przedstawić własne koncepcje strategii działań w kontaktach z człowiekiem uzależnionym. Swoje działania potrafi uzasadnić teoretycznie. | K_U03, K_U08                        |

|                       | Efekt kształcenia dla kursu                                                                                                                                                | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Kompetencje społeczne | K01: Student ma świadomość dylematów etycznych związanych z badaniami z zakresu psychologii uzależnień, potrafi je wskazać, nazwać i zaproponować sposoby ich rozwiązania. | K_K05                               |
|                       | K02: Student potrafi odnieść posiadaną przez siebie wiedzę do konkretnych działań w kontaktach z innymi ludźmi.                                                            | K_K02                               |

| Organizacja   |            |                     |  |   |  |   |  |   |  |   |   |
|---------------|------------|---------------------|--|---|--|---|--|---|--|---|---|
| Forma zajęć   | Wykład (W) | Ćwiczenia w grupach |  |   |  |   |  |   |  |   |   |
|               |            | A                   |  | K |  | L |  | S |  | P | E |
| Liczba godzin | 20         | 30                  |  |   |  |   |  |   |  |   |   |
|               |            |                     |  |   |  |   |  |   |  |   |   |

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład prowadzony jest z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, ilustrujących przykładowe formy uzależnień. W trakcie ćwiczeń odbywa się dyskusja nad wybranymi zagadnieniami związanymi z problematyką uzależnień.

#### Formy sprawdzania efektów kształcenia

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 | X       |                      | X             |                 |      |
| W02 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 | X       |                      | X             |                 |      |
| U01 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 | X       |                      | X             |                 |      |
| U02 |              |                 |                    |                  |                     |                      | X               | X                 | X       |                      | X             |                 |      |
| K01 |              |                 |                    |                  |                     |                      | X               | X                 | X       |                      |               |                 |      |
| K02 |              |                 |                    |                  |                     |                      | X               | X                 | X       |                      | X             |                 |      |
| ... |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |

|                |                                                                                                 |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryteria oceny | Ocena na podstawie egzaminu końcowego (75%) oraz aktywności w trakcie zajęć ćwiczeniowych (25%) |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|

|       |                                                                                                                                                                             |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uwagi | Kurs realizowany jest na specjalności: Psychoprofilaktyka zaburzeń i wspomaganie rozwoju, w ramach kierunku: pedagogika, rok III. Wykonawcą kursu jest Katedra Psychologii. |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Pojęcie uzależnienia. Kryteria uzależnienia według DSM-IV i ICD-10.
2. Biologiczne modele wyjaśniania uzależnień.
3. Teorie psychologiczne uzależnień.
4. Teorie społeczno-kulturowe uzależnień..
5. Uzależnienie od alkoholu jako problem bio-psycho-społeczny. Charakterystyczne cechy choroby alkoholowej. Fazy uzależnienia..
6. Wpływ przewlekłego używania alkoholu na zdrowie (aspekty somatyczne i psychiczne)..
7. Współuzależnienie jako problem psychologiczny i społeczny – stosowane formy pomocy osobom współuzależnionym.

8. Funkcjonowanie dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym.
9. Uzależnienie od narkotyków. Kryteria uzależnienia.
10. Psychologiczne mechanizmy wyjaśniające fakt sięgania po narkotyki. Biologiczne, psychologiczne i społeczne skutki uzależnienia od narkotyków.
11. Uzależnienie od nikotyny.
12. Uzależnienie od leków.
13. Uzależnienie od czynności: uzależnienie od Internetu, uzależnienie od seksu, uzależnienie od hazardu.
14. Inne rodzaje uzależnień od czynności. Rekapitulacja najważniejszych zagadnień.

#### Wykaz literatury podstawowej

M. Teesson, L. Degenhardt, W. Hall, *Uzależnienia*, Gdańsk 2007.  
 B. T. Woronowicz, *Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia*, Poznań 2009.  
*Narkomania. Zjawisko, zagrożenia*, red. M. Jędrzejko, Warszawa/Pułtusk 2008.  
 K. Kaliszewska, *Nadmierne używanie internetu. Charakterystyka psychologiczna*, Poznań 2007.  
 C. Guerreschi, *Nowe uzależnienia*, Kraków 2006.

#### Wykaz literatury uzupełniającej

A. T. Beck, F. D. Wright, C. F. Newman, B.S. Liese, *Terapia poznawcza uzależnień*, Kraków 2007.  
 C. K. Erickson, *Nauka o uzależnieniach. Od neurobiologii do skutecznych metod leczenia*, Warszawa 2010.  
 P. Carnes, *Od nałogu do miłości. Jak wyzwolić się z uzależnienia od seksu i odnaleźć prawdziwe uczucie*, Poznań 2001.  
 J. Szczepkowski, *Terapia młodzieży z problemem narkotykowym. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach*, Toruń 2010.

#### Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

|                                                         |                                                                                                        |     |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi                 | Wykład                                                                                                 | 20  |
|                                                         | Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)                                                          | 30  |
|                                                         | Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym                                                      | 10  |
| Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi | Lektura w ramach przygotowania do zajęć                                                                | 30  |
|                                                         | Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu | 30  |
|                                                         | Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)                                |     |
|                                                         | Przygotowanie do egzaminu                                                                              | 30  |
| Ogółem bilans czasu pracy                               |                                                                                                        | 150 |

|                                                            |   |
|------------------------------------------------------------|---|
| Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika | 6 |
|------------------------------------------------------------|---|